

"Дніпро хоч і не реве, але стогне"

Віктор ВИШНЕВСЬКИЙ

9 липня 2016

Недавно в Україні відзначали День Дніпра. Не так масштабно, як кілька років тому. Зрештою, коли країну шарпають озброєні сусіди, не до великих святкувань.

Із проведених заходів варто згадати зустріч із громадськістю, ініційовану Дніпровським басейновим управлінням водних ресурсів, що підпорядковане Держводагентству. Ще одне зібрання організував Київводоканал. Його провели на водозаборі Дніпровської водопровідної станції, що на околиці Києва. Поміж іншого тут відбулися навчання зі встановлення бонового загородження в разі аварійного забруднення Дніпра вище за течією.

Справа потрібна не лише стосовно водозабезпечення Києва. Відповідна увага має бути до всіх господарсько-питних водозаборів. Але навіть найкраще бонове загородження не здатне захистити споживача води від потрапляння забруднювальних речовин, що містяться у розчині. Отже, діяльність щодо зменшення забруднення Дніпра слід вести постійно і не лише на головній річці країни. Зрозуміло, що її стан залежить від усіх приток: і великої Прип'яті, і маленької Либеді.

У цьому разі доцільно згадати головний нормативно-правовий документ, який стосується водного середовища, а саме Водний кодекс України. За час його існування з 1995 року сюди внесено безліч поправок. І не тому, що документ був недосконалим. Виявилось, що водне середовище та використання води складніші, ніж уявляли.

Нині у Верховній Раді чекає на схвалення черговий законопроект — №3603. У ньому є прогресивні складові, зокрема положення про басейновий принцип управління та плани управління річковим басейном. Справді, навряд чи хто заперечуватиме доцільність здійснення природоохоронних заходів з огляду на їх пріоритетність. Щоправда, у питанні цієї пріоритетності є певні проблеми. Хто її встановлятиме і реалізовуватиме? Логічно, щоб це робили найкращі фахівці та відповідні структури, які здатні втілювати плани в життя. У цьому разі варте уваги поняття «басейнова рада», на жаль, законодавчо не прописане. Однак воно законодавчо закріплено у багатьох країнах, зокрема й сусідніх. Басейнову раду Дніпра мав би очолювати член уряду, а саме міністр екології та природних ресурсів, який наділений відповідними повноваженнями. Проте слово відповідальність говорить саме за себе. Щодо коштів на водоохоронні заходи, то їх джерелом можуть бути, сплачені за спецводокористування суми, які в басейні Дніпра становлять понад два мільярди гривень.

Ще одна важлива проблема, яка стосується водного середовища, — фактично безкарність його забруднення. Можна погодитися з тим, що тут досі існує корупційна складова. Але призупинення контрольних функцій означає визнання того, що в нас зовсім немає чесних людей, готових боротися за чисте довкілля.

Окремо може бути згадане дедалі більше заростання дніпровських водосховищ. Здоровий глузд підказує, що це явище небажане. Але дехто вважає, що заростанню потрібно сприяти. Інакше як можна пояснити той факт, що таку рослину, як водяний горіх, занесено до Червоної книги України. Про яку рідкісність та уразливість можна говорити, коли згаданим горіхом вкрито десятки тисяч гектарів!? У заростях цієї рослини практично немає нічого, крім самого водяного горіха. Що вже казати про травмування людей його гострими шипами та пробиті гумові човни!

Як бачимо, численні проблеми Дніпра з'явилися не випадково. І думати над їх розв'язанням потрібно не лише тоді, коли відзначається День Дніпра.